

Chambre des Représentants

SESSION EXTRAORDINAIRE 1954.

24 JUIN 1954.

PROPOSITION DE LOI

relative à l'équivalence des diplômes,
au profit de réfugiés politiques.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

L'article 22 de la Convention de Genève du 28 juillet 1951 — ratifiée par la Belgique — relative au statut des réfugiés est rédigé comme suit :

1. — Les Etats Contractants accorderont aux réfugiés le même traitement qu'aux nationaux en ce qui concerne l'enseignement primaire.

2. — Les Etats contractants accorderont aux réfugiés un traitement aussi favorable que possible, et en tout cas non moins favorable que celui qui est accordé aux étrangers en général dans les mêmes circonstances quant aux catégories d'enseignement autres que l'enseignement primaire et notamment en ce qui concerne l'accès aux études, la reconnaissance de certificats d'études, de diplômes et de titres universitaires délivrés à l'étranger, la remise des droits et taxes et l'attribution de bourses d'études.

En vertu des lois relatives à la collation des grades académiques, les diplômes légaux ne peuvent être octroyés qu'aux étudiants ayant accompli toutes leurs études en satisfaisant aux conditions fixées par la loi. Les étudiants qui n'ont pas ou qui ne peuvent pas remplir ces conditions, ne peuvent obtenir qu'un diplôme scientifique, même s'ils ont suivi les cours et satisfait aux examens.

Les réfugiés sont en général dans l'impossibilité de présenter un diplôme ou un certificat de leur pays, étant entrés dans notre pays, souvent, sans en être munis. Ceux qui possèdent des certificats d'études, n'ont pu, vu la loi, les faire homologuer. Nous estimons que, vu leur situation spéciale et vu l'état souvent avancé de leurs études universitaires, ils ne peuvent pas être astreints à représenter devant un jury central, des humanités qu'ils ont faites et

Kamer der Volksvertegenwoordigers

BUITENGEWONE ZITTING 1954.

24 JUNI 1954.

WETSVOORSTEL

betreffende de gelijkwaardigheid
van de diploma's,
ten voordele van politieke vluchtelingen.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Artikel 22 van het door België bekrachtigde Verdrag van Genève, van 28 Juli 1951, betreffende de status der vluchtelingen, luidt als volgt :

1. — De Verdragsluitende Staten zullen, wat het lager onderwijs betreft, de vluchtelingen op dezelfde wijze behandelen als de onderdanen.

2. — De Verdragsluitende Staten zullen aan de vluchtelingen een zo gunstig mogelijk behandeling verlenen en, in elk geval, een niet minder gunstige dan deze verleend aan de vreemdelingen in het algemeen in dezelfde omstandigheden; wat betreft de andere categorieën van onderwijs met uitzondering van het lager onderwijs, en inzonderheid wat betreft de toelating tot de studiën, de erkenning van in het buitenland afgeleverde universitaire studiegetuigschriften, diploma's en titels, de kwijtschelding van rechten en taxes en de toekenning van beurzen.

Krachtens de wetten op de toekenning van academische graden, mogen de wettelijke diploma's slechts worden uitgereikt aan studenten, die al hun studiën overeenkomstig de bij de wet gestelde voorwaarden hebben voltrokken. Aan studenten, die deze voorwaarden niet vervullen of niet kunnen vervullen, mag slechts een wetenschappelijk diploma worden uitgereikt, zelfs indien zij de leergangen hebben gevolgd en in de examens zijn geslaagd.

Over het algemeen is het de vluchtelingen onmogelijk een diploma of getuigschrift van hun land over te leggen, daar zij deze meestal niet in hun bezit hebben als zij in België binnenkomen. Zij die wel studiegetuigschriften bezitten, hebben ze ingevolge de wet niet kunnen laten homologeren. Wij zijn van oordeel dat zij, gezien hun bijzondere toestand en daar hun universiteitsstudiën vaak reeds ver gevorderd zijn, niet mogen gedwongen worden zich

qui leur ont donné une culture que l'on a pu définir : ce qui reste quand on a tout oublié.

Il convient de permettre à ces jeunes réfugiés, étudiants ou possesseurs d'un diplôme belge à titre scientifique, d'obtenir la reconnaissance de l'efficacité de leurs études. Il est souhaitable que la loi leur permette d'exercer effectivement leur profession et qu'ils ne restent pas seulement titulaires d'un parchemin. Ils l'ont acquis, en effet, aux prix des mêmes efforts que ceux qui l'ont acquis à titre légal et dans leur pays.

D'après des chiffres approximatifs, établis au 10 décembre 1952, il apparaît que ces intellectuels sont peu nombreux en Belgique.

	Etudiants	Diplômés
Réfugiés Polonais	25	64
» Hongrois	25	11
» Biélorussiens	35	6
» Ukrainiens	30	28
» Roumains	2	—
» Yougoslaves	7	3
» Lettons	18	3

Pour compléter et vérifier ce tableau il suffirait de s'adresser aux recteurs et directeurs des établissements d'enseignement supérieur et technique supérieur et comparer les chiffres obtenus avec les statistiques de la Police des Etrangers, en date du 1er janvier 1953. Avec les renseignements officiels, on constaterait sans doute que la plus grande partie a déjà dû quitter la Belgique par suite de l'impossibilité de faire un usage approprié des diplômes obtenus (exemple : une plus grande distinction en Philologie Classique de l'U.L.B., travaillant comme femme à journée, a dû partir pour vivre en Angleterre; un licencié en Histoire de l'U.C.L. est actuellement employé de banque; et combien de diplômés ne peuvent pratiquer, émarginant à l'Assistance Publique...).

En vertu de l'article 41 de la loi du 21 mai 1929, modifiée par la loi du 14 juillet 1930, le Gouvernement est autorisé, sur l'avis conforme du Jury Central, à accorder aux étrangers qui ont obtenu à l'étranger un diplôme de licencié ou de docteur, des équivalences partielles ou totales des certificats et des diplômes obtenus à l'étranger, pour autant que ces diplômes et certificats leur confèrent le droit d'exercer, dans les pays où ils ont été délivrés, la profession à laquelle doit correspondre la dispense. Jusqu'à présent ces dispenses n'ont été octroyées que dans des cas exceptionnels.

Les réfugiés, étudiants ou diplômés doivent pouvoir poursuivre leurs études et exercer dignement et normalement une profession leur permettant le plein développement de leurs capacités et de leur personnalité, malgré leur exil.

La Belgique a toujours été à l'avant-garde du progrès et de la justice, elle restera dans sa tradition en résolvant ce problème avant les autres pays de l'Occident.

door een Centrale Examencommissie opnieuw te laten ondervragen over humaniorastudiën, die zij hebben gevolgd, en waaruit zij een culturele vorming hebben geput die wel eens als volgt werd bepaald : wat overblijft als men alles vergeten is.

Het betaamt aan deze jonge vluchtelingen, studenten of houders van een Belgisch wetenschappelijk diploma, de mogelijkheid te verschaffen om de deugdelijkheid van hun studiën te doen erkennen. Het ware wenselijk dat zij bij een wet in staat worden gesteld hun beroep werkelijk uit te oefenen, en dat ze niet louter houders zouden blijven van een diploma. Zij hebben zich inderdaad dezelfde inspanning moeten getroosten als diegenen, die in hun land een wettelijk diploma hebben behaald.

Uit benaderende cijfers, vastgesteld op 10 December 1952, blijkt dat deze intellectuelen weinig talrijk zijn in België.

	Gediplomeerden	Studenten
Vluchtelingen uit Polen	25	64
» Hongarije	25	11
» Wit-Rusland	35	11
» Oekraïne	30	28
» Roemenië	2	—
» Joegoslavië	7	3
» Letland	18	3

Om deze tabel aan te vullen en aan de werkelijkheid te toetsen, zou het volstaan zich te wenden tot de rectoren en directeurs van de inrichtingen voor hoger onderwijs en hoger technisch onderwijs, en de bekomen cijfers te vergelijken met de statistieken van de Vreemdelingenpolitie op 1 Januari 1953. Aan de hand van de officiële gegevens zou men ongetwijfeld tot de bevinding komen dat het merendeel België reeds heeft moeten verlaten, ingevolge de onmogelijkheid om een gepast gebruik te maken van de behaalde diploma's (zo moest, bij voorbeeld, iemand die een grootste onderscheiding in de Klassieke Philologie aan de Vrije Universiteit te Brussel behaalde en als schoonmaakster werkte, de wijk nemen naar Engeland om daar de kost te gaan verdienen; een licentiaat in de Geschiedenis aan de Katholieke Universiteit te Leuven is thans bankbediende; en hoeveel gediplomeerden kunnen hun beroep niet uitoefenen, en leven op kosten van de Openbare Onderstand...).

Krachtens artikel 41 der wet van 21 Mei 1929, gewijzigd bij de wet van 14 Juli 1930, is de Regering er toe gemachtigd, op eenskluidend advies van de Centrale Examencommissie, ten behoeve van vreemdelingen, die in het buitenland een diploma van licentiaat of doctor hebben behaald, de volledige of gedeeltelijke gelijkwaardigheid te erkennen van de in het buitenland uitgereikte getuigschriften en diploma's, voor zover die getuigschriften en diploma's aan de houders het recht verlenen om, in het land waar ze werden afgeleverd, het beroep uit te oefenen waarop de vrijstelling moet betrekking hebben. Tot dusver werden die vrijstellingen slechts in uitzonderlijke gevallen toegestaan.

De vluchtelingen, studenten of gediplomeerden, moeten in staat worden gesteld hun studiën voort te zetten en op normale en waardige wijze een beroep uit te oefenen, waarbij zij tot de volledige ontplooiing van hun bekwaamheid en hun persoonlijkheid kunnen komen, ondanks hun ballingschap.

België heeft steeds aan de spits gestaan van vooruitgang en rechtvaardigheid; het zal zijn traditie gestand blijven door de andere landen van het Westen vóór te gaan bij de oplossing van dit probleem.

Arthur GILSON.

PROPOSITION DE LOI

Article premier.

L'étudiant réfugié politique, actuellement inscrit aux cours d'une des quatre universités du pays en vue de l'obtention d'un diplôme scientifique de docteur en médecine, chirurgie et accouchements, de pharmacien ou de licencié en sciences dentaires, sera autorisé à titre exceptionnel à poursuivre ses études en vue du titre légal, à la condition qu'il subisse devant le jury central pour la collation des grades académiques une épreuve qui sera déterminée par arrêté royal sur avis des facultés de médecine de ces universités.

Art. 2.

Le réfugié politique résidant en Belgique qui a obtenu dans une des quatre universités du pays un diplôme scientifique de docteur en médecine, chirurgie et accouchements, de pharmacien ou de licencié en sciences dentaires, pourra obtenir le même diplôme au titre légal moyennant la même condition que celle indiquée à l'article 1er ci-dessus.

Art. 3.

Pourront seuls bénéficier des dispositions prévues aux articles 1er et 2 ci-dessus, les réfugiés politiques entrés en Belgique depuis les hostilités 1940-1945 et avant le 1er janvier 1953. L'autorisation de se présenter aux épreuves mentionnées aux mêmes articles 1 et 2, sera accordée par le Ministre de l'Instruction publique, après avoir recueilli les avis du Haut Commissaire des Nations Unies pour les réfugiés, de la police des étrangers et du recteur de l'université dont le requérant est ou a été l'élève.

Art. 4.

Le réfugié politique qui désire bénéficier des dispositions de la présente loi, devra adresser sa demande au Ministre de l'Instruction publique dans les six mois de la promulgation de cette loi.

La procédure relative à l'instruction des demandes sera fixée par l'arrêté royal.

Art. 5.

Le réfugié politique admis à passer l'épreuve prévue dans la présente loi est dispensé de payer le droit d'inscription relatif à cette épreuve.

Art. 6.

Le Ministre de l'Instruction publique est chargé de l'exécution de la présente loi.

WETSVOORSTEL

Eerste artikel.

De student, politieke vluchteling, die thans voor de cursussen aan een der vier universiteiten van het land is ingeschreven met het oog op het bekomen van een wetenschappelijk diploma van doctor in de genees-, heel- en verloskunde, van apotheker of van licentiaat in de tandheelkunde, wordt er uitzonderlijk toe gemachtigd zijn studiën voort te zetten om de wettelijke titel te behalen, op voorwaarde dat hij ten overstaan van de centrale examencommissie voor de toekenning van de academische graden een examen aflegt, dat op advies van de geneeskundige faculteit van die universiteiten bij koninklijk besluit wordt bepaald.

Art. 2.

De in België verblijvende politieke vluchteling die in een van de vier universiteiten van het land een wetenschappelijk diploma van doctor in de genees-, heel- en verloskunde, van apotheker of van licentiaat in de tandheelkunde heeft behaald, kan hetzelfde diploma ook als wettelijk diploma bekomen, mits hij dezelfde voorwaarde vervult als die vermeld in het eerste artikel hierboven.

Art. 3.

Alleen de politieke vluchtelingen, die sedert de oorlog 1940-1945 en vóór 1 Januari 1953 in België zijn binnengekomen, kunnen het voordeel genieten van de in de artikelen 1 en 2 hierboven vervatte bepalingen. De machtiging om zich aan te melden voor de examens, die in dezelfde artikelen 1 en 2 worden vermeld, wordt verleend door de Minister van Openbaar Onderwijs, die vooraf het advies inwint van de Hoge Commissaris der Verenigde Naties voor de vluchtelingen, van de vreemdelingenpolitie en van de rector van de universiteit, waar de aanvrager studeert of heeft gestudeerd.

Art. 4.

De politieke vluchteling die de bepalingen van deze wet wenst te genieten, moet zijn aanvraag binnen zes maanden na de afkondiging van deze wet aan de Minister van Openbaar Onderwijs overmaken.

De procedure betreffende het onderzoek der aanvragen wordt bij koninklijk besluit vastgesteld.

Art. 5.

De politieke vluchteling die gemachtigd werd het bij deze wet bedoeld examen af te leggen, is vrijgesteld van het inschrijvingsrecht voor dit examen.

Art. 6.

De Minister van Openbaar Onderwijs is belast met de uitvoering van deze wet.

A. GILSON,
G. BOHY,
J. VAN DER SCHUEREN.